

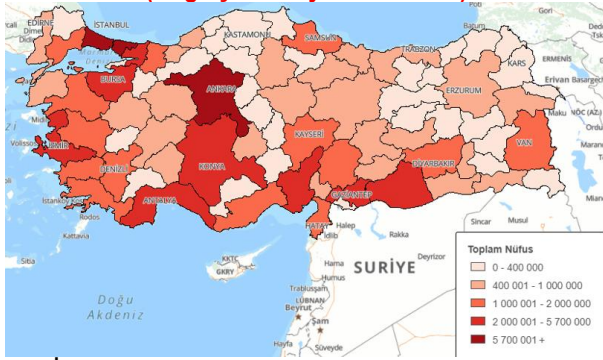
7. SINIF SOSYAL BİLGİLER: İNSAN VE YERLEŞME TÜRKİYE'DE NÜFUSUN DAĞILIŞI VE ÖZELLİKLERİ Nüfus Nedir?

Nüfus: Sınırları belli bir alanda (köy, ilçe, il veya ülke) yaşayan toplam insan sayısıdır.

Nüfus Yoğunluğu: Bir kilometrekarelik alana düşen insan sayısıdır. İnsanların sık mı yoksa seyrek mi yaşadığını gösterir.

2026 Verilerine Göre: Türkiye nüfusu 87.808.516 kişidir. Ortalama nüfus yoğunluğumuz ise 114 kişidir.

Nüfus Her Yerde Aynı Mı? (Dağılışı Etkileyen Faktörler)

İnsanlar her yere eşit dağılmamıştır. Kıyılarımız kalabalık (koyu renk), iç ve doğu kesimler daha tenhadır (açık renk). Bunu etkileyen iki temel faktör vardır:

Doğal (Doğadan Gelen) Faktörler

- İklim Koşulları (Sıcaklık ve yağış)
- Yeryüzü Şekilleri (Dağlar, ovalar)
- Su Kaynakları
- Verimli Topraklar
- Bitki Örtüsü

Beşeri (İnsan Yapımı) Faktörler

- Sanayi (Fabrikalar)
- Tarım
- Madencilik
- Ticaret
- Turizm
- Ulaşım

Unutma: Tarihte insanlar su kenarlarına ve ılıman yerlere yerleşirdi. Günümüzde ise insanları şehirlere çeken en büyük güç Sanayi ve Ticaret (İş imkanları) olmuştur.

Örneklerle Nüfus Dağılışı

Kalabalık Yerler (Neden Yoğun?)

İstanbul (15.6 Milyon):

- Asya-Avrupa köprüsü olması,
- ticaret, sanayi (%31),
- ulaşım ve turizmin başkenti olması.

İzmir:

- Önemli bir ihracat limanı olması,
- turizm ve verimli tarım arazileri.

Seyrek Yerler (Neden Tenha?)

Artvin & Bayburt:

- Yer şekilleri çok dağlık ve engebelidir.
- Tarım alanı kısıtlıdır,
- ulaşım zordur.

Tunceli:

- Dağlık arazi ve sert karasal iklim yüzünden nüfus çok azdır (12 kişi/km²).
- İş imkanı az olduğu için göç verir.

Genel Kural: İklimin sert olduğu Doğu Anadolu'da nüfus azdır; iklimin uygun olduğu Akdeniz, Ege ve Marmara kıyılarında nüfus fazladır.

4. Nüfusumuzu Nasıl Sayıyoruz?

Eskiden: Memurlar evleri tek tek gezer sayardı. İlk sayım 1927'de yapıldı (O zaman sadece 13.6 milyonduk).

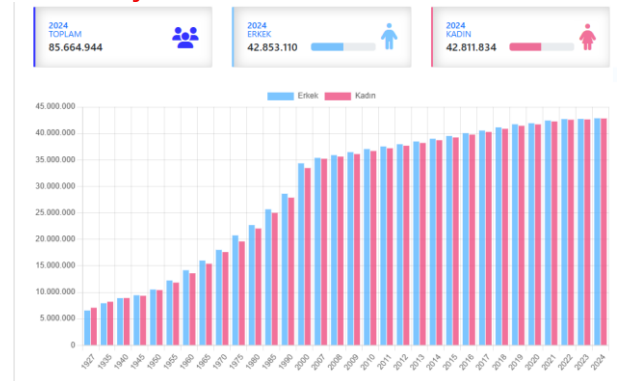
Günümüzde: TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) tarafından "Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi" ile elektronik ortamda sayılıyor.

Neden Sayıyoruz?

- Okul, hastane, yol ihtiyacını belirlemek ve askerlik/vergi işlerini düzenlemek için.

Grafikler Bize Ne Söylüyor? (2023 Analizi)

Nüfus Artış Hızı

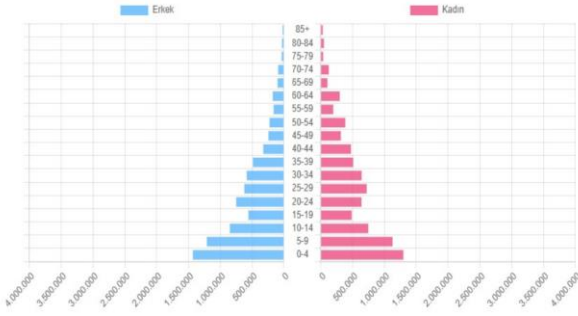

Nüfus sayımız sürekli artıyor.

DİKKAT: Nüfusumuz artsa da artış hızı tarihimizin en düşük seviyesine (binde 1,1) inmiştir.

Yaş ve Cinsiyet (Nüfus Piramidi)

Cinsiyet: Kadın ve erkek nüfusu neredeyse eşittir.

Yaş Grupları:

- Çocuk nüfus oranı azalıyor (%21,4).
- Çalışan nüfus en geniş gruptur (%68,3).
- Yaşlı nüfus oranı artıyor (%10,2). Bu, nüfusumuzun yaşlandığını gösterir.

Köyden Kente Göç

- 1927'de halkın %75'i köylerde yaşırdı.
- 2023'te halkın %93'ü kentlerde (şehirlerde) yaşıyor.

Göçün Sebepleri:

- Tarımda makinelerin artması (İnsana ihtiyacın azalması).
- Şehirlerdeki sanayi ve iş imkanları.
- Şehirlerde daha iyi eğitim ve sağlık hizmetleri.

Çalışma Hayatı (Ekonomik Faaliyetler)

- ❖ Cumhuriyetin ilk yıllarında herkes tarımda çalışırken durum tam tersine dönmüştür:

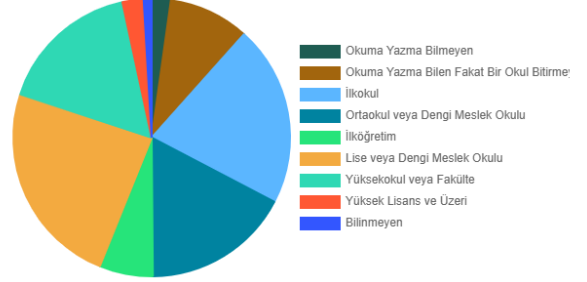

Hizmet Sektörü: %62,5 (Lider sektör: Öğretmen, doktor, bankacı vb.).

Sanayi: %21,7 (Fabrikalar).

Tarım: %15,8'e düşmüştür.

Eğitim Durumu

- Okuryazarlık oranımız çok yükselmiştir. Erkeklerde %99,3, Kadınlarda %95,9'dur.
- Üniversite (Yüksekokul/Fakülte) mezunu oranı %21,35'e ulaşmıştır.

TÜRKİYE'NİN NÜFUS KİMLİĞİ

- Nüfusumuz kıyılarda ve sanayi kentlerinde toplanmıştır.
- Yer şekilleri ve iklim yerleşmeyi sınırlandıran büyük doğal engellerdir.
- Türkiye nüfusu artık Kentsel, Eğitimli ve Hizmet Sektörü odaklıdır.
- Toplumumuz giderek yaşlanmaktadır.